

SML-668

(ਮੂੰਗ ਬੀਜ)

ਭੂਮਿ ਏਵਂ ਖੇਤ ਕੀ ਤੈਧਾਰੀ :- ਮੂੰਗ ਕੇ ਲਿਏ ਗਹਰੀ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਯੁਕਤ ਦੋਮਟ ਯਾ ਹਲਕੀ ਮਿਟਟੀ ਅਧਿਕ ਉਪਯੁਕਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਭੂਮਿ ਲਭਣੀਯ ਏਵਂ ਖ਼ਾਸੀਯ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹਿਏ। 2-3 ਜੁਟਾਈ, ਪਾਟਾ ਲਗਾਕਰ ਖ਼ੁਰਖ਼ੁਰੀ ਏਵਂ ਸਮਤਲ ਭੂਮਿ ਤੈਧਾਰ ਕਰੋਂ।

ਬੁਕਾਈ ਕਾ ਸਮਯ :- ਖਰੀਫ ਮੂੰਗ 15 ਜੂਨ - 15 ਜੁਲਾਈ, ਪਛੇਲੀ ਬਿਜਾਈ 20 ਜੁਲਾਈ ਤਕ।

ਜਾਯਦ ਮੂੰਗ 1 ਮਾਰਚ - 30 ਮਾਰਚ ਤਕ, ਪਛੇਲੀ 10 ਅਪਰੈਲ ਤਕ।

ਬੀਜ ਕੀ ਮਾਤਰਾ ਏਵਂ ਦੂਰੀ :-

ਬੀਜ ਦਰ :- ਖਰੀਫ 7.5-8 ਕਿਗਰਾ ਪ੍ਰਤਿ ਏਕੜ / ਜਾਯਦ 10-12 ਕਿਗਰਾ ਪ੍ਰਤਿ ਏਕੜ।

ਪੱਕਿ ਸੇ ਪੱਕਿ ਕੀ ਦੂਰੀ :- ਖਰੀਫ 30-40 ਸੇਮੀ / ਜਾਯਦ 25-30 ਸੇਮੀ।

ਓਰਕੋਂ ਕੀ ਮਾਤਰਾ ਏਵਂ ਪ੍ਰਯੋਗ :-

ਨਾਫ਼ਟ੍ਰੋਜਨ - 8 ਕਿਗਰਾ ਪ੍ਰਤਿ ਏਕੜ, ਫਾਸਫੋਰਸ - 15 ਕਿਗਰਾ ਪ੍ਰਤਿ ਏਕੜ ਬੁਕਾਈ ਸੇ ਪੂਰਵ ਡਿਲ ਕਰੋਂ, ਬੁਕਾਈ ਸੇ ਪੂਰਵ ਜਿਪਸਮ 55 ਕਿਗਰਾ ਪ੍ਰਤਿ ਏਕੜ ਡਿਲ ਕਰਨੇ ਪਰ ਉਪਜ ਮੇਂ ਵ੍ਰੱਢਿ ਹੋਤੀ ਹੈ।

(ਡੀ.ਏ.ਪੀ. : 35 ਕਿਗਰਾ ਪ੍ਰਤਿ ਏਕੜ ਅਥਵਾ ਏਸਏਸਪੀ :- 100 ਕਿਗਰਾ ਪ੍ਰਤਿ ਏਕੜ ਏਵਂ ਯੂਰਿਯਾ 18 ਕਿਗਰਾ ਪ੍ਰਤਿ ਏਕੜ)

ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ :- ਬੁਕਾਈ ਸੇ ਪੂਰਵ ਬੀਜ ਕੋ ਥਾਯਰਮ ਯਾ ਕੇਪਟਾਨ 3 ਗਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ਕਿਗਰਾ ਬੀਜ ਕੀ ਦਰ ਸੇ ਉਪਚਾਰਿਤ ਕਰੋਂ।

ਸਿੰਚਾਈ :- ਮੂੰਗ ਕੀ ਫਸਲ ਕੋ ਮੁਖ਼ਯਤ: 2-3 ਸਿੰਚਾਈ ਕੀ ਆਵਸ਼ਯਕਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ।

ਕੀਟ ਏਵਂ ਰੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧਨ :- ਪੀਲਾ ਮੋਜੇਕ ਰੋਗ ਕੇ ਵਿਧਾਯੁਓਂ ਕੋ ਫਸਲ ਮੇਂ ਫੈਲਾਨੇ ਵਾਲੇ ਤਥਾ ਰਸ ਚੂਸਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀਟੋਂ ਕੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕੇ ਲਿਏ ਡਾਯਮੇਥੋਏਟ (ਰੋਗੋਰ 30 ਈਸੀ) 2.5 ਏਮਏਲ ਪ੍ਰਤਿ ਲੀਟਰ ਕੀ ਦਰ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਮਿਲਾਕਰ ਛਿੜਕਾਯ ਕਰੋਂ।

ਫਲੀ ਛੇਦਕ :- ਝਸ ਕੀਟ ਕੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕੇ ਲਿਏ ਫੂਲ-ਫਲੀ ਆਨੇ ਪਰ ਕਯੂਨਾਲਫੋਸ 25% ਈ.ਸੀ. ਅਥਵਾ ਮੋਨੋਕ੍ਰੋਟੋਫੋਸ 36% ਏਸ.ਏਲ. ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੋਂ।

ਕਟਾਈ :- ਮੂੰਗ ਕੀ ਫਲਿਯੋਂ ਕੋ ਪਕਨੇ ਕੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਦ ਕਟਾਈ ਕਰ ਲੇਨੀ ਚਾਹਿਏ। ਅਨਯਥਾ ਦਾਨੇ ਝੜਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ।

ਫਸਲ ਅਵਧਿ :- 60 ਸੇ 70 ਦਿਨ (ਅਨੁਕੂਲ ਮੌਸਮ ਏਵਂ ਪਰਿਸਥਿਤਿਯੋਂ ਮੇਂ)

ਚੇਤਾਵਨੀ :- ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਵਿਧਿਯਾਂ ਕੰਪਨੀ ਕੇ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਕੇਂਦ੍ਰਾਂ ਪਰ ਲਿਏ ਗਏ ਪਰੀਖ਼ਣਾਂ ਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਝਸਮੇਂ ਸਥਾਨ ਵ ਪਯਾਵਰਣ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਾਯ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਛੀ ਫਸਲ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਿ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੇਂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੇ ਲਿਏ ਨਿਕਟਤਮ ਰਾਜਯ ਕ੍ਰਿਸ਼ਿ ਵਿਸ਼ਵਵਿਦਯਾਲਯ / ਕ੍ਰਿਸ਼ਿ ਵਿਜ਼ਾਨ ਕੇਂਦ੍ਰ / ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇ ਸਲਾਹ ਲੋਂ।

ਨਿਰਮਾਤਾ ਏਵਂ ਵਿਪਯਨਕਰਤਾ :-

ਜਯ ਸ਼ਾਂਕਰ ਸੀਡਸ ਪ੍ਰਾ. ਲਿ.

E-176, ਫੇਜ ਫਸਟ, ਰਿਕੋ ਡਿਪਟਸਟ੍ਰੀਯਲ ਏਰਿਯਾ
ਸ਼੍ਰੀਗੰਗਾਨਗਰ - 335002 (ਰਾਜਸਥਾਨ)

SML-668

(ਮੂੰਗ ਬੀਜ)

ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਖੇਤ ਦੀ ਤਿਆਰੀ :- ਮੂੰਗ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਡੂੰਘੀ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਵਾਲੀ ਦੋਮਟ ਜਾਂ ਹਲਕੀ ਮਿੱਟੀ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੀ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਸੋਰੇ ਆਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹਿਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ 2-3 ਵਾਰ ਵਾਹੋ ਅਤੇ ਲੈਵਲਰ ਨਾਲ ਪੱਧਰ ਕਰੋ।

ਬਿਜਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ :- ਸਾਉਣੀ ਦੀ ਮੂੰਗੀ 15 ਜੂਨ ਤੋਂ 15 ਜੁਲਾਈ ਦੇਰ ਨਾਲ ਬਿਜਾਈ 20 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ।

ਜੈਦ ਮੂੰਗ 1 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 30 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਦੇਰ ਨਾਲ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ।

ਬੀਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਦੂਰੀ :-

ਬੀਜ ਦਰ :- ਸਾਉਣੀ 7.5-8 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ/ਜੈਦ 10-12 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ।

ਕਤਾਰ ਤੋਂ ਕਤਾਰ ਦਾ ਵਿੱਥ :- ਸਾਉਣੀ 30-40 ਸੈਮੀ. / ਜੈਦ 25-30 ਸੈਮੀ.।

ਪਾਦਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ :-

ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ - 8 ਕਿਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ, ਫਾਸਫੋਰਸ 15 ਕਿਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਰਿੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਪਸਮ 55 ਕਿਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਰਿੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (D.A.P. : 35 ਕਿਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਾਂ SSP 100 ਕਿਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਅਤੇ ਯੂਰੀਆ (18 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ)

ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ :- ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਥੀਰਮ ਜਾਂ ਕੇਪਟਾਨ ਨਾਲ 3 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਬੀਜ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸੋਧੋ।

ਸਿੰਚਾਈ :- ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ 2-3 ਸਿੰਚਾਈਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕੀਟ ਅਤੇ ਰੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧਨ :- ਫਸਲ ਵਿੱਚ ਪੀਲੇ ਮੋਜੇਕ ਵਾਇਰਸ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੀੜਿਆਂ ਅਤੇ ਰਸ ਚੁਸਣ ਵਾਲੇ ਕੀੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਡਾਈਮੈਥੋਏਟ (ਰੋਗਰ 30 ਈਸੀ) ਨੂੰ 2.5 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਪਰੇ ਕਰੋ।

ਫਲੀ ਛੇਦਕ :- ਇਸ ਕੀੜੇ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਫੁੱਲ ਆਉਣ ਅਤੇ ਫਲੀ ਬਣਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਇਨਾਲਫੋਸ 25% ਈਸੀ ਜਾਂ ਮੋਨੋਕ੍ਰੋਟੋਫੋਸ 36% ਐਸਐਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

ਕਟਾਈ :- ਮੂੰਗੀ ਪੱਕਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕੱਟਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦਾਣੇ ਡਿੱਗਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਫਸਲ ਦੀ ਮਿਆਦ :- 60 ਤੋਂ 70 ਦਿਨ (ਅਨੁਕੂਲ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ)

ਸਾਵਧਾਨੀ :- ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਅਧਾਰਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਚੰਗੀ ਫਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ/ਨੇੜਲੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰੋ।

ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਮਾਰਕਿਟ :-

ਜੈ ਸ਼ਾਂਕਰ ਸੀਡਸ ਪ੍ਰਾ. ਲਿ.

E-176, ਫੇਜ-1st, ਰਿਕੋ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ
ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ - 335002, ਰਾਜਸਥਾਨ